Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL ATHANASIOS RANTOS
prezentate la 23 februarie 2021 [1]

Cauza C-603/20 PPU

SS
împotriva
MCP

[cerere de decizie preliminară formulată de High Court of Justice (England & Wales), Family Division [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor), Secția pentru familie, Regatul Unit]]

„Trimitere preliminară – Procedură preliminară de urgență – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Cooperare judiciară în materie civilă – Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 – Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești – Articolul 10 – Competența judecătorească în cazuri de răpire a copilului – Copil deplasat ilicit într-un stat terț în care a dobândit reședința sa obișnuită – Interesul superior al copilului – Menținerea, fără limitare în timp, a competenței instanțelor judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale ilicite”

I. Introducere

1. Un copil de cetățenie britanică, care își avea reședința obișnuită în Regatul Unit, este deplasat ilicit de mama sa într-un stat terț, în speță India, în care acesta dobândește reședința sa obișnuită. Tatăl acestui copil sesizează o instanță britanică cu o acțiune prin care solicită înapoierea acestuia în Regatul Unit, precum și un drept de vizită.

2. Această instanță britanică este competentă să se pronunțe cu privire la o astfel de acțiune în temeiul articolului 10 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 [2]? Aceasta este în esență întrebarea adresată de High Court of Justice (England & Wales), Family Division [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor), Secția pentru familie, Regatul Unit].

3. Astfel, în prezenta cauză, trebuie să se examineze domeniul de aplicare teritorial și condițiile de aplicare ale articolului 10 din acest regulament.

[1] Limba originală: franceza.

[2] Regulamentul Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO 2003, L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183). Regulamentul nr. 2201/2003 este de asemenea denumit „Regulamentul Bruxelles IIa”.

4. La finalul analizei noastre, vom concluziona că, în cazul în care un copil este răpit și deplasat către un stat terț, instanțele judecătorești din statul membru în care acest copil își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau a reținerii sale ilicite rămân competente, fără limitare în timp, inclusiv în cazul în care copilul menționat dobândește reședința sa obișnuită în acest stat terț.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul internațional

5. Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, încheiată la Haga la 19 octombrie 1996 (denumită în continuare „Convenția de la Haga din 1996”), prevede norme menite să consolideze protecția copiilor în situațiile cu caracter internațional și să evite conflicte între sistemele juridice ale statelor semnatare în materie de competență, de lege aplicabilă, de recunoaștere și de executare a măsurilor de protecție a copiilor.

6. Potrivit articolului 7 din această convenție:

„(1) În cazul deplasării sau al neînapoierii ilicite a copilului, autoritățile statului contractant în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sau neînapoierii își păstrează competența până când copilul a dobândit o reședință obișnuită într-un alt stat și:

(a) fiecare persoană, instituție sau alt organism având dreptul de încredințare a încuviințat deplasarea sau neînapoierea; sau

(b) copilul a locuit în acel alt stat o perioadă de cel puțin un an după ce persoana, instituția sau alt organism având dreptul de încredințare a avut sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de locul unde se află copilul, dar nicio cerere de înapoiere introdusă în cursul acestei perioade nu este încă examinată, iar copilul s-a integrat în noul mediu.

(2) Deplasarea sau neînapoierea copilului este considerată ca fiind ilicită când:

(a) are loc cu încălcarea dreptului de încredințare a copilului atribuit unei persoane, instituții sau altui organism, separat sau împreună, potrivit legii statului în care copilul își avea reședința obișnuită, imediat înainte de deplasare sau neînapoiere, și

(b) acest drept era exercitat în mod efectiv, separat sau împreună, la momentul deplasării sau neînapoierii ori ar fi fost astfel exercitat dacă aceste evenimente nu ar fi survenit.

Dreptul de încredințare menționat la litera a) poate să rezulte în special dintr-o atribuire de plin drept, dintr-o hotărâre judecătorească sau administrativă ori dintr-un acord în vigoare potrivit dreptului acelui stat.

(3) Cât timp autoritățile menționate la alineatul (1) își păstrează competența, autoritățile statului contractant în care copilul a fost deplasat sau în care a fost reținut pot lua, atunci când este necesar, numai măsuri urgente pentru protecția persoanei sau a bunurilor copilului, în conformitate cu articolul 11.”

B. Dreptul Uniunii

1. Dispozițiile referitoare la retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană

7. Prin Decizia (UE) 2020/135 din 30 ianuarie 2020 referitoare la încheierea Acordului privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice [3] (denumit în continuare „Acordul de retragere"), Consiliul a aprobat, în numele Uniunii Europene și al Comunității Europene a Energiei Atomice, acest acord, care a fost anexat la această decizie [4].

8. Articolul 86 din Acordul de retragere, intitulat „Cauzele aflate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene", prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) Curtea de Justiție a Uniunii Europene este în continuare competentă să se pronunțe cu privire la cererile de decizie preliminară introduse de instanțe judecătorești din Regatul Unit înainte de încheierea perioadei de tranziție.

(3) În sensul prezentului capitol, o procedură este considerată ca fiind inițiată în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, iar o cerere de decizie preliminară este considerată ca fiind introdusă în momentul în care actul de sesizare a fost înregistrat de grefa Curții de Justiție sau a Tribunalului, după caz."

9. În conformitate cu articolele 126-132 din Acordul de retragere, în cursul perioadei de tranziție, care începe la data intrării în vigoare a acestui acord și expiră la 31 decembrie 2020, cu excepția cazurilor de prelungire, dreptul Uniunii continuă să se aplice Regatului Unit și pe teritoriul acestuia în condițiile prevăzute de acordul menționat.

2. Regulamentul nr. 2201/2003

10. Potrivit considerentelor (1), (2), (12), (21) și (33) ale Regulamentului nr. 2201/2003:

„(1) Comunitatea Europeană și-a stabilit ca obiectiv crearea unui spațiu de libertate, securitate și justiție în cadrul căruia se asigură libera circulație a persoanelor. În acest scop, Comunitatea adoptă, în special, măsurile în domeniul cooperării judiciare în materie civilă necesare pentru buna funcționare a pieței interne.

(2) Consiliul European de la Tampere a aprobat principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judiciare ca piatră de temelie pentru crearea unui spațiu judiciar veritabil și a identificat dreptul de vizită ca o prioritate.

[…]

[3] JO 2020, L 29, p. 1.

[4] JO 2020, L 29, p. 7.

(12) Temeiurile de competență stabilite prin prezentul regulament în materia răspunderii părintești sunt concepute în funcție de interesul superior al copilului și, în special, de criteriul proximității. Prin urmare, ar trebui să fie competente în primul rând instanțele statului membru în care copilul își are reședința obișnuită, cu excepția unor cazuri de schimbare a reședinței copilului sau ca urmare a unui acord încheiat între titularii răspunderii părintești.

[…]

(21) Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești pronunțate într-un stat membru ar trebui să se bazeze pe principiul încrederii reciproce, iar motivele de refuz al recunoașterii ar trebui reduse la minimul necesar.

[…]

(33) Prezentul regulament recunoaște drepturile fundamentale și respectă principiile consacrate de Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene. În special, prezentul regulament se asigură că sunt respectate drepturile fundamentale ale copilului în conformitate cu articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene.”

11. Articolul 1 din acest regulament, intitulat „Domeniu de aplicare”, care figurează în capitolul I, intitulat „Domeniu de aplicare și definiții”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Prezentul regulament se aplică, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind:

[…]

(b) atribuirea, exercitarea, delegarea, retragerea totală sau parțială a răspunderii părintești.

(2) Materiile prevăzute la alineatul (1) litera (b) cuprind în special:

(a) încredințarea și dreptul de vizită;

[…]”

12. Articolul 2 din același regulament, intitulat „Definiții”, care figurează de asemenea în capitolul I menționat, prevede:

„În sensul prezentului regulament:

[…]

3. «stat membru» înseamnă toate statele membre, cu excepția Danemarcei;

[…]

7. «răspundere părintească» înseamnă ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau unei persoane juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil. Aceasta cuprinde în special încredințarea și dreptul de vizită;

[…]

11. «deplasare sau reținere ilicită a unui copil» înseamnă deplasarea sau reținerea unui copil în cazul în care:

(a) a avut loc o încălcare adusă încredințării dobândite printr-o hotărâre judecătorească, printr-un act cu putere de lege sau printr-un acord în vigoare în temeiul legislației statului membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sau reținerii sale

și

(b) sub rezerva ca încredințarea să fi fost exercitată efectiv, singur sau împreună, în momentul deplasării sau reținerii, sau ar fi fost exercitată dacă nu ar fi survenit aceste evenimente. Încredințarea se consideră ca fiind exercitată împreună atunci când unul dintre titularii răspunderii părintești nu poate, în temeiul unei hotărâri judecătorești sau ca efect al legii, să decidă asupra locului de reședință a copilului fără consimțământul celuilalt titular al răspunderii părintești."

13. Capitolul II din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Competență", conține, în secțiunea 2, care cuprinde articolele 8-15, normele de competență în materia răspunderii părintești.

14. Articolul 8 din acest regulament, intitulat „Competență de fond", prevede:

„(1) Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești privind un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată.

(2) Alineatul (1) se aplică sub rezerva dispozițiilor articolelor 9, 10 și 12."

15. Articolul 10 din regulamentul menționat, intitulat „Competența judecătorească în cazuri de răpire a copilului", are următorul cuprins:

„În caz de deplasare sau de reținere ilicită a unui copil, instanțele judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau a reținerii sale ilicite rămân competente până în momentul în care copilul dobândește o reședință obișnuită într-un alt stat membru și până când

(a) orice persoană, instituție sau alt organism căreia/căruia i-a fost încredințat copilul consimte la deplasarea sau reținerea acestuia

sau

(b) copilul a locuit în acest alt stat membru o perioadă de cel puțin un an după ce persoana, instituția sau orice alt organism căreia/căruia i s-a încredințat copilul a avut sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de locul în care se afla copilul, până când copilul s-a integrat în noul său mediu și până când a fost îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:

(i) în termen de un an de când cel căruia i s-a încredințat copilul a avut sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de locul în care se afla copilul, nu s-a depus nicio cerere de înapoiere la autoritățile competente ale statului membru în care copilul a fost deplasat sau reținut;

(ii) a fost retrasă o cerere de înapoiere înaintată de cel căruia i s-a încredințat copilul și nu s-a depus nicio nouă cerere în termenul stabilit la punctul (i);

(iii) o cauză soluționată de o instanță judecătorească din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau reținerii sale ilicite a fost închisă în conformitate cu articolul 11 alineatul (7);

(iv) o hotărâre de încredințare care nu implică înapoierea copilului a fost pronunțată de instanța judecătorească din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sau reținerii sale ilicite."

16. Potrivit articolului 12 din același regulament, intitulat „Prorogare de competență":

„(1) Instanțele judecătorești din statul membru care exercită competența în temeiul articolului 3 cu privire la o cerere de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei sunt competente în orice chestiune privind răspunderea părintească în legătură cu această cerere atunci când

(a) cel puțin unul dintre soți exercită răspunderea părintească față de copil

și

(b) competența instanțelor a fost acceptată expres sau în orice alt mod neechivoc de către soți și de către titularii răspunderii părintești, la data sesizării instanței judecătorești, iar aceasta este în interesul superior al copilului.

[…]

(3) Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente, de asemenea, în materie de răspundere părintească în alte proceduri decât cele menționate la alineatul (1) atunci când

(a) copilul are o legătură strânsă cu acest stat membru, în special datorită faptului că unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită aici sau copilul este resortisant al acestui stat membru

și

(b) competența instanțelor a fost acceptată în mod expres sau în orice alt mod neechivoc de către toate părțile la procedură la data sesizării instanței, iar competența este în interesul superior al copilului.

(4) În cazul în care copilul are își are reședința obișnuită pe teritoriul unui stat terț, care nu este parte contractantă la [Convenția de la Haga din 1996], competența bazată pe prezentul articol se consideră a fi în interesul copilului, în special atunci când o procedură se dovedește a fi imposibilă în respectivul stat terț."

17. Articolul 14 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Competențe reziduale", prevede:

„Atunci când nicio instanță judecătorească dintr-un stat membru nu este competentă în temeiul articolelor 8-13, competența este reglementată, în fiecare stat membru, de dreptul statului respectiv."

C. Dreptul Regatului Unit

18. Articolele 1-3 din Family Law Act 1986 (Legea din 1986 privind dreptul familiei) privesc competența instanțelor din Anglia și din Țara Galilor de a se pronunța în materia răspunderii părintești.

III. Litigiul principal și întrebarea preliminară

19. P (denumită în continuare „copilul”) este resortisant britanic în vârstă de 3 ani și 4 luni la data deciziei de trimitere. Părinții copilului, care nu sunt căsătoriți, dar exercită răspunderea părintească împreună față de acesta, sunt cetățeni indieni și titulari ai unui permis de ședere în Regatul Unit.

20. MCP, mama copilului (denumită în continuare „mama”), susține că ea și copilul au fost victime ale unor rele tratamente din partea lui SS, tatăl copilului (denumit în continuare „tatăl”), și că a fugit în India împreună cu copilul în luna noiembrie 2017 pentru o perioadă de patru luni pentru motivul că nu avea niciun ajutor în Regatul Unit. Ca urmare a unor violențe conjugale suplimentare, mama ar fi fugit din nou în India împreună cu copilul în luna octombrie 2018.

21. Ea ar fi adus copilul temporar în Regatul Unit în luna aprilie 2019, pentru o durată mai mică de două săptămâni, pentru motivul că, în temeiul normelor indiene în materie de imigrație, copilul nu era autorizat să rămână în India mai mult de 180 de zile. Din luna aprilie 2019, copilul a rămas în mod continuu în India. Mama s-ar fi întors să trăiască în Regatul Unit și ar fi lăsat copilul la bunica sa maternă.

22. Tatăl s-a căsătorit cu o altă femeie și a avut un alt copil. El nu ar fi văzut copilul din anul 2018 și ar dori ca acesta să locuiască cu el sau, cu titlu subsidiar, să aibă contact cu el.

23. La 26 noiembrie 2019, mama a introdus o cerere la Family Court din Chelmsford (Tribunalul pentru Familie din Chelmsford, Regatul Unit) pentru a obține o decizie cu privire la o problemă specifică („specific issue order”) prin care urmărea să obțină o „autorizație de schimbare a jurisdicției privind copilul” („permission to change jurisdiction of the child”). Ordonanța pronunțată cu privire la această cerere arată că instanța respectivă s-a considerat competentă, ținând seama de reședința obișnuită a copilului.

24. La 26 august 2020, tatăl a introdus o acțiune la High Court of Justice (England & Wales), Family Division [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor), Secția pentru familie], instanța de trimitere, prin care a solicitat, printre altele, înapoierea copilului în Regatul Unit și dreptul de vizită.

25. În prezenta cauză, instanța de trimitere este chemată să examineze cererile formulate de mamă și de tată menționate la punctele 23 și 24 din prezentele concluzii.

26. Această instanță subliniază că, chiar luând pe deplin în considerare argumentele mamei, este foarte probabil ca comportamentul său să fie echivalent cu o deplasare și/sau cu o reținere ilicite ale copilului în India.

27. Întrucât a fost ridicată problema competenței de a se pronunța în cauza principală, instanța de trimitere exprimă îndoieli în această privință arătând că Regulamentul nr. 2201/2003, care are efect direct și de rang superior dreptului britanic, constituie actul care trebuie aplicat în primul rând în raport cu articolele 1-3 din Legea din 1986 privind dreptul familiei. Pe de altă parte, această instanță consideră că, deși copilul a fost plasat sub tutelă judiciară în cadrul unei ședințe care a avut loc la 7 septembrie 2020, această împrejurare nu are nicio incidență asupra competenței sale de a soluționa cauza principală.

28. Instanța menționată arată că, atunci când tatăl a introdus pe rolul său acțiunea la 26 august 2020, copilul era în India de 22 de luni, unde locuia împreună cu bunica sa maternă, și că, în această perioadă, a petrecut două săptămâni în Regatul Unit, în luna aprilie 2019. În consecință, la data de 26 august 2020, copilul ar fi fost integrat complet într-un mediu social și familial indian. Instanța de trimitere deduce de aici că, la acea dată, copilul își avea reședința obișnuită în India și că, prin urmare, nu este competentă să se pronunțe în cauza principală în temeiul articolului 8 din Regulamentul nr. 2201/2003.

29. Pe de altă parte, potrivit acestei instanțe, în niciun moment, până la data de 26 august 2020, mama nu ar fi acceptat în mod neechivoc ca o instanță engleză să fie competentă să soluționeze probleme referitoare la răspunderea părintească față de copil. În consecință, instanța menționată consideră că nu este nicidecum competentă în temeiul articolului 12 din Regulamentul nr. 2201/2003.

30. În ceea ce privește articolul 10 din acest regulament, dintr-o interpretare literală ar reieși că acest articol vizează raporturi între instanțe din două state membre. Această interpretare ar figura la punctul 4.2.1.1 din Ghidul practic pentru aplicarea Regulamentului Bruxelles IIa al Comisiei Europene [5] (denumit în continuare „Ghidul practic”). Totuși, o interpretare care recunoaște domeniul de aplicare global al articolului 10 menționat a fost reținută de Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [Curtea de Apel (Anglia și Țara Galilor) (Secția civilă), Regatul Unit], printr-o hotărâre din 29 iulie 2014 [6].

31. În sfârșit, Curtea ar fi statuat, la punctul 33 din Hotărârea UD [7], însușindu-și concluziile avocatului general Saugmandsgaard Øe [8], că termenii articolelor 9, 10 și 15 din Regulamentul nr. 2201/2003 implică în mod necesar faptul că aplicarea lor depinde de un potențial conflict de competență între instanțele din mai multe state membre. Însă, această considerație nu ar fi fost strict necesară pentru soluționarea litigiului din această cauză, astfel încât ar putea fi calificată drept *obiter dictum*.

32. Prin urmare, instanța de trimitere consideră că competența sa de a se pronunța în cauza principală depinde de domeniul de aplicare teritorial al articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003, a cărui interpretare nu ar fi clară.

[5] Acest ghid este disponibil pe site-ul internet https://publications.europa.eu/fr/publication-detail/-/publication/f7d39509-3f10-4ae2-b993-53ac6b9f93ed/language-fr

[6] Accesibilă la adresa electronică http://www.bailii.org/ew/cases/EWCA/Civ/2014/1101.html

[7] Hotărârea din 17 octombrie 2018 (C-393/18 PPU, denumită în continuare „Hotărârea UD”, EU:C:2018:835).

[8] Concluziile prezentate în cauza UD (C-393/18 PPU, EU:C:2018:749, nota de subsol 4).

33. În aceste condiții, High Court of Justice (England & Wales), Family Division [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor), Secția pentru familie] a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 10 din Regulamentul [nr. 2201/2003] constituie temei pentru menținerea competenței judecătorești, fără limitare în timp, [a unei instanțe] dintr-un stat membru în cazul în care un copil care își are reședința obișnuită în acest stat membru a fost deplasat (sau reținut) ilicit într-o țară terță în care, în urma unei astfel de deplasări (sau rețineri), acesta își dobândește noua reședință obișnuită?”

IV. Cu privire la procedura de urgență

34. Prin înscrisul depus la 16 noiembrie 2020, instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții. În susținerea acestei cereri, instanța menționată a arătat că timpul care trece ar putea dăuna grav, chiar iremediabil, relației dintre copil și unul dintre părinții săi, în speță tatăl, și/sau dezvoltării copilului și integrării sale în familia sa și în mediul său social.

35. Camera a cincea a Curții a decis, la 2 decembrie 2020, la propunerea judecătorului raportor, după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere.

36. Tatăl, mama, precum și Comisia au depus observații scrise. Toți aceștia au prezentat și observații orale în ședința de audiere a pledoariilor care a avut loc la 4 februarie 2021.

V. Analiză

37. Cu titlu introductiv, arătăm că din articolul 86 din Acordul de retragere, care a intrat în vigoare la 1 februarie 2020, rezultă că Curtea este în continuare competentă să se pronunțe cu privire la cererile de decizie preliminară adresate de instanțe judecătorești din Regatul Unit înainte de încheierea perioadei de tranziție. Prezenta cerere de decizie preliminară a fost depusă la grefa Curții la 16 noiembrie 2020. Prin urmare, Curtea este în continuare competentă să se pronunțe cu privire la această cerere.

38. Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că instanțele judecătorești din statul membru în care un copil își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau a reținerii sale ilicite rămân competente, fără limitare în timp, în cazul în care acest copil este răpit și deplasat către un stat terț, inclusiv în cazul în care copilul menționat dobândește reședința sa obișnuită în acest stat terț.

A. Cu privire la articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003

1. Considerații introductive

a) Cu privire la domeniul de aplicare teritorial al Regulamentului nr. 2201/2003

39. Regulamentul nr. 2201/2003 nu stabilește în mod expres domeniul său de aplicare teritorial. În fața Curții, s-a ridicat problema dacă acest regulament se aplică, în general, raporturilor juridice care implică numai state membre sau dacă acesta poate privi și state terțe.

40. Astfel, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea UD, care privea un potențial conflict de competență între un stat membru, în speță Regatul Unit, și un stat terț, și anume Republica Populară Bangladesh, Curtea a examinat competența sa de a răspunde la întrebările cu care a fost sesizată, care vizau în special articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003.

41. În această privință, Curtea a arătat mai întâi că articolul 1 din acest regulament, care definește domeniul său de aplicare, precizează materiile civile cărora li se aplică respectivul regulament și cele cărora acesta nu se aplică, fără a face referire la vreo limitare a domeniului de aplicare teritorial al aceluiași regulament [9]. Curtea a adăugat că, în ceea ce privește articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, această dispoziție prevede că instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești privind un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată și că niciun element din termenii dispoziției menționate nu indică faptul că aplicarea regulii generale de competență în materia răspunderii părintești pe care o prevede este supusă condiției existenței unui raport juridic care implică mai multe state membre [10].

42. Curtea a statuat în continuare că articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 se deosebește de normele în materie de recunoaștere și de executare prevăzute de acest regulament, care se limitează la recunoașterea hotărârilor pronunțate de o instanță a unui stat membru [11]. În sfârșit, Curtea a arătat că normele uniforme de competență conținute în regulamentul menționat nu au vocația de a se aplica doar situațiilor care conțin o legătură efectivă și suficientă cu funcționarea pieței interne, care implică, prin definiție, mai multe state membre, chiar dacă astfel unificarea în sine a normelor de competență, realizată de același regulament, are cu siguranță drept obiectiv eliminarea obstacolelor din calea funcționării pieței interne care pot rezulta ca urmare a disparităților dintre legislațiile naționale existente în materie [12].

43. La finalul analizei sale, Curtea a constatat că norma de competență generală prevăzută la articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 se poate aplica unor litigii care implică raporturi între instanțele unui singur stat membru și cele ale unui stat terț, iar nu doar raporturi între instanțe din mai multe state membre și că, prin urmare, este competentă să răspundă la întrebările adresate [13].

[9] Hotărârea UD, punctul 31.

[10] Hotărârea UD, punctul 32.

[11] Hotărârea UD, punctele 34 și 35.

[12] A se vedea în acest sens Hotărârea UD, punctul 40.

[13] Hotărârea UD, punctele 41 și 42.

44. În consecință, rezultă în mod clar din jurisprudența Curții că aplicarea articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 poate privi raporturi juridice care implică state terțe, în pofida faptului că modul de redactare a acestei dispoziții nu menționează deloc aceste state.

b) Cu privire la raporturile dintre articolele 8 și 10 din Regulamentul nr. 2201/2003

45. Astfel cum reiese din titlul său, articolul 8 din Regulamentul nr. 2201/2003 stabilește o normă de competență de fond în ceea ce privește răspunderea părintească. Pe de altă parte, tot în materia răspunderii părintești, articolul 10 din acest regulament stabilește o normă de competență specifică în cazul răpirii internaționale a unui copil.

46. În speță, instanța de trimitere consideră în decizia sa că este foarte probabil ca comportamentul mamei să fie echivalent cu o deplasare și/sau cu o reținere ilicită a copilului în India. În această situație, nu există nicio îndoială, în opinia noastră, că trebuie să se aplice numai articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003.

47. Astfel, articolul 8 alineatul (2) din acest regulament prevede că alineatul (1) al acestui articol „se aplică sub rezerva dispozițiilor articolelor 9, 10 și 12”. Cu alte cuvinte, articolul 10 din regulamentul menționat constituie o normă de competență specială și care, în calitate de *lex specialis*, prevalează în raport cu articolul 8 alineatul (1) din același regulament în situațiile pe care vizează să le reglementeze în mod specific, și anume răpirea unui copil [14].

48. Prin urmare, în ceea ce privește răspunderea părintească în cazul unei deplasări sau al unei rețineri ilicite a unui copil, numai articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 se aplică pentru determinarea competenței instanțelor judecătorești din statele membre.

2. Cu privire la domeniul de aplicare al articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 în cazul în care un copil este răpit și deplasat către un stat terț

49. Trebuie să se examineze domeniul de aplicare al articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 în cazul în care un copil, care își avea reședința obișnuită într-un stat membru, este deplasat ilicit într-un stat terț în care dobândește reședința sa obișnuită, cum este cazul în cauza principală.

50. În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, pentru a interpreta o dispoziție de drept al Uniunii, este necesar să se țină seama nu doar de termenii acesteia, ci, în egală măsură, de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care aceasta face parte [15].

[14] A se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 2018, Rudigier (C-518/17, EU:C:2018:757, punctul 52 și jurisprudența citată).

[15] Hotărârea din 14 mai 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU și C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punctul 113, precum și jurisprudența citată).

a) Modul de redactare a articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003

51. Articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 prevede că, în caz de deplasare sau de reținere ilicită a unui copil, instanțele judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau a reținerii sale ilicite rămân competente până în momentul în care copilul dobândește o reședință obișnuită într-un alt stat membru și până când sunt îndeplinite anumite condiții prevăzute la acest articol.

52. Articolul menționat ar putea fi interpretat, într-o primă abordare, în sensul că se aplică numai în cazul în care copilul este răpit și deplasat către un alt stat membru [16]. Totuși, în opinia noastră, această interpretare nu este cea corectă. Astfel, același articol este compus din două părți distincte, elementul decisiv fiind termenii „*rămân competente*”. Prin urmare, articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 ar trebui înțeles după cum urmează.

53. În cazul în care un copil își avea reședința obișnuită într-un stat membru, cum este cazul copilului, instanțele judecătorești din acest stat membru rămân competente *până în momentul în care* acest copil dobândește reședința sa obișnuită într-un *alt stat membru*. Din moment ce se menționează numai un alt stat membru, rezultă, în opinia noastră, că, în cazul în care un copil face obiectul unei deplasări sau al unei reținere ilicite în ceea ce privește un *stat terț*, instanțele judecătorești din statul membru în care acest copil își avea reședința obișnuită *rămân competente*.

54. În opinia noastră, deși articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 menționează numai statele membre, el reglementează și raporturile juridice care implică un stat terț în sensul că astfel de raporturi nu pot conduce la un transfer de competență către instanțele judecătorești din acest stat terț. Este irelevant dacă respectivul copil dobândește o reședință obișnuită în statul terț menționat, în măsura în care, având în vedere termenii articolului 10 din acest regulament, el nu dobândește reședința sa obișnuită într-un alt stat membru.

55. În consecință, spre deosebire de situația existentă între două state membre, instanțele judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită înaintea răpirii și a deplasării sale către un stat terț rămân competente fără limitare în timp (*perpetuatio fori*).

56. Cu alte cuvinte, având în vedere modul de redactare a articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003, nu există un „vid juridic” pentru situația în care un copil face obiectul unei deplasări sau al unei reținere ilicite în ceea ce privește un *stat terț*. Întrucât răpirea nu se produce cu deplasarea către un stat membru, *tot* instanțele judecătorești din statul membru de origine sunt competente să se pronunțe cu privire la răspunderea părintească față de acest copil.

b) Contextul articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003

57. Considerăm că interpretarea potrivit căreia instanțele judecătorești din statul membru în care un copil își avea reședința obișnuită rămân competente, fără limitare în timp, în cazul răpirii și al deplasării către un stat terț, este confirmată de contextul articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003.

[16] A se vedea în acest sens Pataut, É., și Gallant, E., „Article 10”, sub îndrumarea lui Magnus, U., Mankowski, P., *Brussels II bis Regulation*, Otto Schmidt, Köln, 2017, p. 123, punctul 3.

58. Astfel, după cum s-a menționat la punctele 40-43 din prezentele concluzii, Curtea a recunoscut în mod expres că articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 privind competența de fond în materia răspunderii părintești se poate aplica raporturilor juridice care implică state terțe.

59. Nu vedem niciun motiv pentru a reține o interpretare diferită pentru celelalte dispoziții din acest regulament, referitoare la competența instanțelor judecătorești dintr-un stat membru în materia răspunderii părintești, printre care se numără și articolul 10 din regulamentul menționat. Astfel, nu pare deloc logic ca instanța judecătorească dintr-un stat membru să trebuiască să aplice articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 atunci când raporturile juridice implică un stat terț, iar nu articolul 10 din acest regulament în cazuri de răpire și deplasare către un stat terț.

60. În plus, întrucât articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 constituie o *lex specialis* în raport cu articolul 8 alineatul (1) din acest regulament, considerăm că, dacă această din urmă dispoziție își găsește aplicarea în litigii care implică raporturi între instanțele judecătorești dintr-un stat membru și cele dintr-un stat terț, aceeași concluzie trebuie trasă în ceea ce privește articolul 10 menționat.

61. Pe de altă parte, potrivit jurisprudenței Curții, astfel cum reiese din considerentele (2) și (21) ale Regulamentului nr. 2201/2003, acesta se întemeiază pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești, piatra de temelie pentru crearea unui spațiu judiciar veritabil, precum și pe principiul încrederii reciproce. Acest din urmă principiu impune fiecăruia dintre statele membre să considere, mai puțin în situații excepționale, că toate celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute de acesta [17].

62. Apreciem că, la aplicarea articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003, faptul că toate statele membre respectă în principiu dreptul Uniunii justifică recunoașterea, în anumite condiții, a competenței instanțelor judecătorești din statul membru către care a fost răpit și deplasat un copil și în care acesta a dobândit o reședință obișnuită.

63. În schimb, dacă un copil a fost răpit și deplasat către un stat terț, cooperarea și încrederea reciprocă prevăzute de dreptul Uniunii nu sunt aplicabile. În consecință, având în vedere contextul articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003, nu există vreo justificare pentru a recunoaște competența instanțelor judecătorești din acest stat terț nici în cazul în care copilul răpit a dobândit reședința sa obișnuită în acest din urmă stat.

c) Obiectivele articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003

64. Potrivit considerentului (12) al Regulamentului nr. 2201/2003, temeiurile de competență pe care acesta le stabilește sunt concepute în funcție de interesul superior al copilului și în special de criteriul proximității. Rezultă că acest regulament se întemeiază pe concepția că interesul superior al copilului trebuie să primeze [18].

[17] Hotărârea din 19 noiembrie 2020, ZW (C-454/19, EU:C:2020:947, punctul 49 și jurisprudența citată).

[18] Hotărârea din 12 noiembrie 2014, L (C-656/13, EU:C:2014:2364, punctul 48 și jurisprudența citată).

65. În temeiul considerentului (33), regulamentul menționat asigură respectarea drepturilor fundamentale ale copilului, astfel cum acestea sunt prevăzute de articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene [19]. În această privință, articolul 24 alineatul (2) din aceasta prevede că, în toate acțiunile referitoare la copii, indiferent dacă sunt realizate de autorități publice sau de instituții private, interesul superior al copilului trebuie să fie *considerat primordial*.

66. Astfel, în general, obiectivul Regulamentului nr. 2201/2003 este acela ca, în interesul superior al copilului, să se permită instanței judecătorești care este cea mai apropiată de acesta și care, prin urmare, cunoaște cel mai bine situația și stadiul lui de dezvoltare să adopte deciziile necesare [20]. Articolul 8 din acest regulament reflectă acest obiectiv stabilind o competență generală în favoarea instanțelor din statul membru în care copilul are reședința obișnuită [21].

67. În ceea ce privește articolul 10 din regulamentul menționat, legiuitorul Uniunii a urmărit să protejeze interesul superior al copilului în cazul particular al unei deplasări sau al unei rețineri ilicite. Astfel, Curtea a subliniat că același regulament urmărește să *descurajeze răpirile de copii* între statele membre și, în caz de răpire, să se obțină înapoierea fără întârziere a copilului. Curtea a adăugat că răpirea ilicită a unui copil nu ar trebui, în principiu, să aibă drept consecință transferarea competenței instanțelor din statul membru în care copilul avea reședința obișnuită imediat înainte de deplasarea sa către instanțele din statul membru în care copilul a fost dus, și aceasta chiar și în ipoteza în care, ca urmare a răpirii, copilul ar fi dobândit o reședință obișnuită în acesta. În consecință, aceasta a apreciat că trebuie să se interpreteze în mod restrictiv condițiile prevăzute la articolul 10 literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 2201/2003 [22].

68. În consecință, Curtea a statuat că, chiar și atunci când copilul răpit a dobândit reședința sa obișnuită într-un alt stat membru, instanțele din statul membru în care avea reședința înaintea răpirii sale rămân, în principiu, competente în materia răspunderii părintești. Cu alte cuvinte, o acțiune ilegală, și anume răpirea unui copil de către unul dintre părinții săi, nu determină o schimbare a instanței competente să se pronunțe cu privire la răspunderea părintească în vederea protejării interesului superior al acestui copil.

69. Acest obiectiv reiese de asemenea în mod clar din lucrările pregătitoare ale Regulamentului nr. 2201/2003, potrivit cărora „faptul că competența urmărește în mod automat orice schimbare a reședinței obișnuite a copilului prezintă riscul ca o competență artificială să fie stabilită prin recurgerea la o acțiune ilicită în vederea obținerii încredințării unui copil” [23].

70. Considerăm că este greu de conceput ca obiectivul de a descuraja răpirile de copii să dispară pentru simplul motiv că deplasarea unui copil se efectuează către un stat terț. Astfel, în caz contrar, ar fi suficient ca părintele care răpește copilul să se deplaseze către un stat terț, care se poate afla, de altfel, în imediata apropiere a unui stat membru, pentru ca articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 să înceteze să se aplice. Copilul ar fi astfel privat de drepturile conferite de acest regulament, care urmărește să protejeze interesul său superior.

[19] Hotărârea din 11 iulie 2008, Rinau (C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, punctul 51).

[20] Hotărârea din 9 noiembrie 2010, Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:665, punctul 84).

[21] Hotărârea din 15 februarie 2017, W și V (C-499/15, EU:C:2017:118, punctul 52).

[22] Hotărârea din 1 iulie 2010, Povse (C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, punctele 43-45), și Ordonanța din 10 aprilie 2018, CV (C-85/18 PPU, EU:C:2018:220, punctul 51).

[23] A se vedea Propunerea de regulament al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 44/2001 în materia obligațiilor de întreținere, prezentată de Comisie la 3 mai 2002 [COM(2002) 222 final, p. 12].

71. Având în vedere considerațiile care precedă, apreciem că termenii articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003, contextul acestui articol, precum și obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte conduc la concluzia că, în cazul în care un copil care ar avea reședința obișnuită într-un stat membru este răpit și deplasat către un stat terț, instanțele judecătorești din acest stat membru rămân competente să se pronunțe cu privire la răspunderea părintească față de acest copil, fără limitare în timp.

3. Cu privire la incidența cetățeniei Uniunii a copilului răpit și deplasat către un stat terț

72. În prezenta cauză, interpretarea propusă este consolidată și de faptul că copilul are cetățenie britanică și, în acest temei, este cetățean al Uniunii la data faptelor din litigiul principal.

73. Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, articolul 20 TFUE conferă oricărei persoane care deține cetățenia unui stat membru statutul de cetățean al Uniunii, articol care are vocația de a fi statutul fundamental al resortisanților statelor membre [24].

74. Cetățenia Uniunii conferă fiecărui cetățean al Uniunii un drept fundamental și individual la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, sub rezerva limitărilor și a restricțiilor prevăzute de tratate și a măsurilor adoptate în scopul aplicării acestora [25].

75. În acest context, Curtea a statuat că articolul 20 TFUE se opune unor măsuri naționale, inclusiv unor decizii prin care se refuză acordarea dreptului de ședere membrilor de familie ai unui cetățean al Uniunii, care au ca efect privarea cetățenilor Uniunii de beneficiul efectiv al substanței drepturilor conferite de statutul lor [26].

76. Apreciem că este necesar să ne inspirăm dintr-o asemenea jurisprudență într-o cauză precum cea principală. Astfel, în cazul în care un copil care are cetățenia Uniunii este răpit și deplasat către un stat terț, a considera că instanțele din acest din urmă stat sunt competente să se pronunțe cu privire la răspunderea părintească față de acest copil echivalează cu a înlătura orice legătură cu dreptul Uniunii, deși copilul menționat este victima unei deplasări și/sau a unei rețineri ilicite. Or, în opinia noastră, această acțiune ilicită nu poate priva un asemenea copil de beneficiul efectiv al dreptului ca răspunderea părintească față de acesta să fie examinată de o instanță dintr-un stat membru.

77. Prin urmare, considerăm că articolul 20 TFUE confirmă competența instanțelor din statul membru în care un copil care are cetățenia Uniunii își avea reședința obișnuită imediat înaintea răpirii și a deplasării sale către un stat terț.

78. În vederea unei aprecieri complete a domeniului de aplicare teritorial și a condițiilor de aplicare ale articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003, trebuie să se examineze și argumentele invocate în favoarea unei aplicări a acestui articol limitate la statele membre.

[24] Hotărârea din 27 februarie 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Soțul unui cetățean al Uniunii) (C-836/18, EU:C:2020:119, punctul 35 și jurisprudența citată).

[25] Hotărârea din 27 februarie 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Soțul unui cetățean al Uniunii) (C-836/18, EU:C:2020:119, punctul 36 și jurisprudența citată).

[26] Hotărârea din 27 februarie 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Soțul unui cetățean al Uniunii) (C-836/18, EU:C:2020:119, punctul 37 și jurisprudența citată).

4. Cu privire la argumentele în favoarea unei aplicări a articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 limitate la statele membre

79. În primul rând, instanța de trimitere arată că, la punctul 33 din Hotărârea UD, Curtea a statuat că, spre deosebire de anumite dispoziții ale Regulamentului nr. 2201/2003 referitoare la competență, cum ar fi articolele 9, 10 și 15 din acesta, ai căror termeni semnifică în mod necesar că aplicarea lor depinde de un potențial conflict de competență între instanțele din mai multe state membre, nu rezultă din modul de redactare a articolului 8 alineatul (1) din acest regulament că această dispoziție se limitează la litigii referitoare la asemenea conflicte.

80. Însă, apreciem că acest element nu este decisiv în ceea ce privește competența instanțelor dintr-un stat membru în cazul răpirii și al deplasării unui copil către un stat terț. Astfel, este vorba despre un *obiter dictum* care se întemeiază pe un raționament *a contrario*. Or, un asemenea raționament are, prin definiție, o valoare juridică relativă și limitată, fiind un simplu argument utilizat în cadrul examinării articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003. În plus, în această hotărâre, Curtea nu a interpretat articolul 10 din acest regulament, întrucât cauza nu privea o răpire a unui copil.

81. În al doilea rând, instanța de trimitere se referă la Ghidul practic, care ar prevedea că domeniul de aplicare teritorial al articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 este limitat la statele membre. În această privință, instanța respectivă menționează punctul 4.2.1.1 din acest ghid, potrivit căruia, „[p]entru a descuraja răpirea copiilor de către unul dintre părinți între statele membre, articolul 10 prevede că instanțele judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită înaintea deplasării sau reținerii sale ilicite («stat membru de origine») rămân competente să se pronunțe cu privire la fondul cauzei și ulterior. Competența nu poate fi atribuită instanțelor din noul stat membru (denumit în continuare «statul membru solicitat») decât în condiții foarte stricte”.

82. Or, arătăm, pe de o parte, că, în Ghidul practic, Comisia nu a examinat situația răpirii și a deplasării unui copil către un stat terț. Pe de altă parte, în orice caz, chiar dacă acest document este un instrument util pentru interpretarea Regulamentului nr. 2201/2003, el nu are nicio forță obligatorie și, prin urmare, nu poate fi obligatoriu pentru Curte în interpretarea acestui regulament [27].

83. În al treilea rând, instanța de trimitere arată de asemenea că articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 ar trebui interpretat ca având un domeniu de aplicare teritorial limitat la statele membre pentru motivul că, în caz contrar, competența menținută de statul membru de origine ar continua să existe pe o perioadă nedeterminată. Potrivit instanței menționate, acest stat membru s-ar afla astfel într-o poziție mai puternică în ceea ce privește competența sa față de un stat terț decât față de un stat membru [28], ceea ce ar fi foarte dificil de înțeles.

84. Nu împărtășim această analiză. Astfel cum s-a arătat deja la punctul 61 din prezentele concluzii, Regulamentul nr. 2201/2003 se întemeiază pe cooperarea și pe încrederea reciprocă între instanțele din statele membre, care permit, în anumite condiții, un transfer de competență între aceste instanțe. Întrucât cooperarea și încrederea reciprocă nu sunt prevăzute în cazul în care este vorba despre instanțe dintr-un stat terț, considerăm că este pe deplin justificat și

[27] A se vedea prin analogie Hotărârea din 8 mai 2019, Inspecteur van de Belastingdienst (C-631/17, EU:C:2019:381, punctul 41).

[28] În măsura în care articolul 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 admite un transfer de competență între instanțele judecătorești din statele membre, în anumite condiții.

conform cu acest regulament ca instanțele din statul membru în care un copil își avea reședința obișnuită imediat înaintea răpirii și a deplasării sale către un stat terț să rămână competente fără limitare în timp în vederea asigurării protecției interesului superior al acestui copil.

85. În al patrulea rând, s-ar putea susține că, în cazul răpirii și al deplasării unui copil către un stat terț, Regulamentul nr. 2201/2003 nu se aplică și că, în acest caz, trebuie să se facă referire la Convenția de la Haga din 1996, al cărei articol 7 este redactat în termeni foarte apropiați de cei ai articolului 10 din acest regulament. Însă, aplicarea convenției menționate presupune ca statul terț în cauză să fi aderat la aceasta. Or, în speță, India nu este una dintre părțile la convenția menționată. În consecință, nu este necesar, în prezenta cauză, să se examineze exact modul în care se conciliază Regulamentul nr. 2201/2003 cu Convenția de la Haga din 1996[29]. Observăm numai că această cauză demonstrează că, în cazul în care un copil își avea reședința obișnuită într-un stat membru imediat înaintea răpirii sale, neaplicarea articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 nu va fi întotdeauna suplinită prin aplicarea articolului 7 din Convenția de la Haga din 1996.

86. În al cincilea rând, în cazul neaplicării Convenției de la Haga din 1996, ar trebui să se facă referire fie la o convenție bilaterală între statul membru și statul terț în cauză, fie la normele naționale ale acestui stat membru referitoare la competența instanțelor, în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 2201/2003. Însă, nu se poate prezuma că aceste norme naționale asigură în mod necesar aceeași protecție sau un nivel de protecție mai ridicat al interesului superior al unui copil decât Regulamentul nr. 2201/2003 în cazul răpirii și al deplasării către un stat terț. Astfel, în speță, instanța de trimitere arată că articolele 1-3 din Legea din 1986 privind dreptul familiei nu prevăd criterii de competență suplimentare în raport cu cele prevăzute de acest regulament.

87. În al șaselea rând, în ședința de audiere a pledoariilor, mama și Comisia au arătat că, în ipoteza în care instanțele din statul membru în care un copil își avea reședința obișnuită rămân competente, fără limitare în timp, în cazul răpirii și al deplasării către un stat terț, ar putea exista un conflict cu instanțele din acest stat terț, care ar fi sesizate de unul dintre părinți și care nu ar recunoaște competența instanței Uniunii.

88. Însă, pe de o parte, această problemă există și în cadrul aplicării articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003. Această situație nu a împiedicat însă Curtea să recunoască, în Hotărârea UD, că această dispoziție se poate aplica în litigii care implică raporturi între instanțele unui stat membru și cele ale unui stat terț. Pe de altă parte, un potențial conflict între instanțele unui stat membru și cele ale unui stat terț este inerentă unor norme juridice ale Uniunii care au un domeniu de aplicare mondial. Considerăm că un astfel de conflict potențial nu este un element suficient pentru a priva un copil de protecția interesului său superior în cazul răpirii și al deplasării către un stat terț.

89. Prin urmare, apreciem că niciun argument nu este de natură să repună în discuție interpretarea articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 potrivit căreia instanțele judecătorești din statul membru în care un copil avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau a reținerii sale ilicite rămân competente să se pronunțe cu privire la

[29] Potrivit articolului 52 alineatul (3) din Convenția de la Haga din 1996, „[a]cordurile încheiate de unul sau mai multe state contractante în domeniile reglementate de prezenta convenție nu afectează, în raporturile acestor state cu alte state contractante, aplicarea dispozițiilor prezentei convenții”. Această dispoziție prevede astfel, în opinia noastră, că, în cazul în care raporturile juridice implică un stat membru și un stat terț parte la convenția menționată, aceasta din urmă prevalează asupra Regulamentului nr. 2201/2003.

răspunderea părintească față de acest copil, fără limitare în timp, în cazul în care copilul menționat este răpit și deplasat către un stat terț, inclusiv în cazul în care el dobândește reședința sa obișnuită în acest stat terț.

B. Cu privire la articolul 12 din Regulamentul nr. 2201/2003

90. În ipoteza în care Curtea nu ar împărtăși această analiză și ar aprecia că aplicarea articolului 10 din Regulamentul nr. 2201/2003 este limitată la raporturile juridice care implică numai state membre, trebuie să se examineze dacă articolul 12 din acest regulament ar permite totuși să se confere instanțelor dintr-un stat membru competența de a se pronunța într-o cauză precum cea principală.

91. În această privință, articolul 12 alineatul (3) din regulamentul menționat prevede că instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești „în alte proceduri decât cele menționate la alineatul (1)" al acestui articol atunci când, pe de o parte, copilul are o legătură strânsă cu acel stat membru, în special datorită faptului că unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită aici, sau copilul este resortisant al statului membru menționat și, pe de altă parte, competența instanțelor a fost acceptată în mod expres sau în orice alt mod neechivoc de toate părțile la procedură la data sesizării instanței, iar competența este în interesul superior al copilului. Alineatul (1) al articolului menționat precizează că instanțele judecătorești din statul membru care exercită competența în temeiul articolului 3 din același regulament cu privire la o cerere de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei sunt competente în orice chestiune privind răspunderea părintească în legătură cu această cerere, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de acest articol [30].

92. Articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003 impune astfel stabilirea existenței unui acord expres sau cel puțin univoc cu privire la prorogarea de competență între toate părțile la procedură cel târziu la data depunerii la instanța aleasă a actului de sesizare a instanței sau a unui act echivalent [31].

93. În speță, instanța de trimitere arată că reședința obișnuită a copilului se află în India. Însă, această instanță menționează de asemenea că, la data la care a fost sesizată, și anume la 26 august 2020, mama nu a acceptat în niciun moment în mod expres sau în orice alt mod neechivoc ca instanța britanică să fie competentă să soluționeze chestiuni referitoare la răspunderea părintească privind copilul. În consecință, considerăm că articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003 nu este aplicabil într-o cauză precum cea principală.

94. Pe de altă parte, articolul 12 alineatul (4) din acest regulament prevede că, în cazul în care copilul își are reședința obișnuită pe teritoriul unui stat terț, care nu este parte contractantă la Convenția de la Haga din 1996, competența bazată pe articolul 12 menționat se consideră a fi în interesul copilului, în special atunci când o procedură se dovedește a fi imposibilă în respectivul stat terț. Însă, din moment ce nu toate părțile au acceptat în mod expres sau în orice alt mod neechivoc competența instanței de trimitere, considerăm că, în orice caz, nici această dispoziție nu este aplicabilă într-o cauză precum cea principală.

[30] Hotărârea din 12 noiembrie 2014, L (C-656/13, EU:C:2014:2364, punctul 39).

[31] Hotărârea din 12 noiembrie 2014, L (C-656/13, EU:C:2014:2364, punctul 56).

95. În ipoteza în care Curtea ar considera că articolele 10 și 12 din Regulamentul nr. 2201/2003 nu sunt aplicabile în prezenta cauză, apreciem că, având în vedere punctele 41 și 42 din Hotărârea UD, aceasta nu ar trebui să respingă prezenta cerere de decizie preliminară ca inadmisibilă, ci să se declare necompetentă.

VI. Concluzie

96. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebarea preliminară adresată de High Court of Justice (England & Wales), Family Division [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor), Secția pentru familie, Regatul Unit] după cum urmează:

Articolul 10 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, trebuie interpretat în sensul că instanțele judecătorești din statul membru în care un copil avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau a reținerii sale ilicite rămân competente să se pronunțe cu privire la răspunderea părintească față de acest copil, fără limitare în timp, în cazul în care copilul menționat este răpit și deplasat către un stat terț, inclusiv în cazul în care el dobândește reședința sa obișnuită în acest stat terț.